

Twórcy Śląskiej Architektury. Portrety

„Kultura to umiejętność dziedziczenia”
Thomas Mann

to wieloletni projekt naukowo-badawczy, obejmujący opracowanie dorobku zawodowego i sylwetek twórców najważniejszych obiektów stworzonych w województwie śląskim przez powojenną generację architektów oraz dokumentację i archiwizowanie zachowanych materiałów.

Oprócz prezentacji postaci i dorobku architektów działających na terenie Śląska po 1945 roku projekt ma na celu uświadomienie znaczenia ochrony powojennego architektonicznego dziedzictwa kulturowego oraz zainspirowanie innych regionów w Polsce do podobnych działań dokumentacyjnych.

Projekt prowadzony jest przez Bibliotekę Śląską w Katowicach wraz z partnerami:

- Śląską Okręgową Izbą Architektów
- Stowarzyszeniem Architektów Polskich o. Katowice
- Śląskim Centrum Dziedzictwa Kulturowego
- Urzędem Miasta Katowice
- Politechniką Śląską - Wydział Architektury
- Uniwersytetem Śląskim - Zakład Historii Sztuki
- Wyższą Szkołą Techniczną w Katowicach

PATRONAT MEDIALNY

ARCHITEKTURA

ARCH

TVP
KATOWICE

A&B
architektura & biznes

Z&A
Zawód:Architekt

POLSKIE RADIO
KATOWICE

ultramaryna

DZIENNIK
ZACHODNI

gazeta
WYBORCZA.PL

1944 r. - ukończyli Średnią Szkołę Wodno-Melioracyjną w Nowym Targu.
1949 r. - absolwenci Wydziału Architektury w Akademii Górniczej w Krakowie.

W latach 1949 – 1958 projektanci w biurze projektów Miastoprojekt w Katowicach w zespole autorskim wraz z arch. Jerzym Gottfriedem. Znani w Polsce jako zespół architektów „Zielone Konie” (od nazwy zaprojektowanego pomnika).

Główne realizacje z tego okresu:

- Technikum Metalowe Huty Baildon, obecnie Śląskie Techniczne Zakłady Naukowe (1951)
- Gmach Okręgowej Rady Związków Zawodowych w Katowicach (1950-1954)
- Dom Kultury „Zgoda” w Świętochłowicach (1955)
- Dom wczasowy transportowców w Bielsku-Białej Mikuszowicach (1955-1958)
- Teatr Ziemi Rybnickiej, obecnie Rybnickie Centrum Kultury w Rybniku (1958-1964)

W latach 1958 – 2000 Henryk Buszko i Aleksander Franta prowadzą w Katowicach autorską Pracownię Projektów Budownictwa Ogólnego (PPBO), w ramach której realizują duże projekty osiedli mieszkaniowych, obiekty sakralne, kulturalne, użyteczności publicznej, biurowce, obiekty szkolne, sportowe, domy wypoczynkowe. Są znani i cenieni zarówno na Śląsku, jak i w całej Polsce.

Do najbardziej reprezentatywnych realizacji zespołu Buszko-Franta należą m.in.:

- Osiedle Tysiąclecia w Katowicach (1958-1979) oraz Kukuřydy (1977)
- Osiedle Walentego Roździeńskiego w Katowicach tzw. Gwiazdy (1967-1979)
- osiedle domów profesorskich w Katowicach Brynowie (1968)
- kościoły: p.w. Podwyższenia Krzyża Św. i Matki Bożej Uzdrawienia Chorych (1979-81) oraz p.w. Matki Boskiej Piekarskiej na Osiedlu Tysiąclecia w Katowicach (1985-1990)
- Pawilon pracowni PPBO w Katowicach (1960)
- Urząd Stanu Cywilnego (Pałac Ślubów) w Chorzowie (1963)
- Stadion AWF w Katowicach (1983)
- Zespół Szkół Artystycznych na Osiedlu Tysiąclecia w Katowicach (1991)
- Dom Wczasowy Związku Nauczycielstwa Polskiego w Ustroniu Jaszowcu (1960-63)
- Kompleks Lecznico-Rehabilitacyjny w Ustroniu Zawodziu (1967-1978)
- Ośrodek Wypoczynkowy Górnictwa Miedzi w Świeradowie Zdroju (1977-1989) oraz wiele innych obiektów.

Obok prac projektowo-budowlanych prowadzą zajęcia dydaktyczne w Katedrze Projektowania Architektonicznego na Politechnice Śląskiej oraz wykłady otwarte na krajowych i zagranicznych uczelniach architektonicznych.

Biorą udział w krajowych i międzynarodowych konkursach architektonicznych.

Czynnie działają w Stowarzyszeniu Architektów Polskich, Towarzystwie Urbanistów Polskich, Śląskiej Organizacji Technicznej, Komitecie Urbanistyki i Architektury PAN, Śląskiej Organizacji Technicznej.

Pełnią funkcję prezesów i wiceprezesów SARP o. Katowice i Zarządu Głównego SARP (Henryk Buszko). Biorą czynny udział w pracach Międzynarodowej Unii Architektów (Union International of Architects-UIA).

Laureaci wielu nagród i wyróżnień, m.in.:

- Honorowej Nagrody SARP (1975)
- Medalu im. Brata Alberta za wybitne osiągnięcia w dziedzinie kultury, sztuki sakralnej, działalności charytatywnej, społecznej i ekumenicznej (2001)
- Medalu im. Prof. Zygmunta Majerskiego nadany przez Politechnikę Śląską za zasługi dla regionu śląskiego (2010)

W 2001 r. architekci przechodzą z aktywnej działalności projektowej na rzecz działalności społecznej, naukowej i publicystycznej z zakresu architektury i urbanistyki. Do dzisiaj mieszkają na Śląsku.

Twórcy Śląskiej Architektury. Portrety

Henryk Buszko i Aleksander Franta na tle ściany autorskiej pracowni PPBO w Katowicach 1972 r.

ORGANIZATORZY

BS
Biblioteka Śląska

Śląskie.
Pozytywna energia

PARTNERZY

IZBA ARCHITEKTÓW
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Śląskie Centrum
Dziedzictwa Kulturowego
w Katowicach

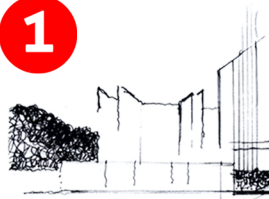
POLITECHNIKA
ŚLĄSKA

ODDZIAŁ KATOWICE

KATOWICE
dla odmiany

WYŻSZA SZKOŁA TECHNICZNA
W KATOWICACH

1

Kościół pw. Matki Boskiej Piekarskiej
/1985-1990/
os. Tysiąclecia, ul. Ułańska 13

rys. 2010 r.

7

Dyrekcja Parku Śląskiego (WPKiW)
/1964/
ul. Aleja Różana 2

rys. 2014 r.

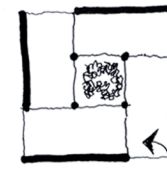
8

ZETO - Zakład Elektronicznej
Techniki Obliczeniowej
/1967/
ul. Owocowa 1

rys. 2014 r.

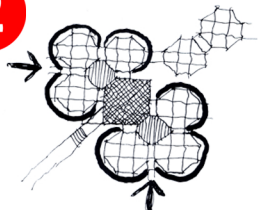
9

Pawilon Pracowni Projektów
Budownictwa Ogólnego
/1960/
ul. Oblatów 19

rys. 2014 r.

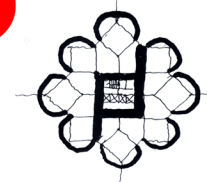
2

Zespół Szkół Artystycznych
/1991/
os. Tysiąclecia, ul. Ułańska 7

rys. 2010 r.

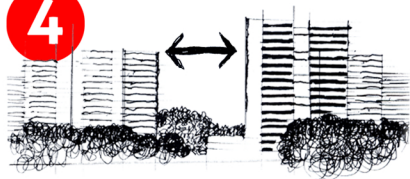
3

Kukurydze
/1977/
os. Tysiąclecia

rys. 2010 r.

4

os. Tysiąclecia
/1958-1979/

rys. 2010 r.

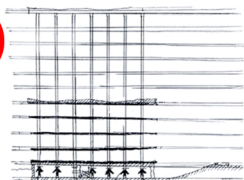
5

Kościół pw.
Podwyższenia Krzyża Św.
i Matki Bożej
Uzdrowienia Chorych
/1979-1981/
os. Tysiąclecia,
ul. Mieszka I

rys. 1977 r.

6

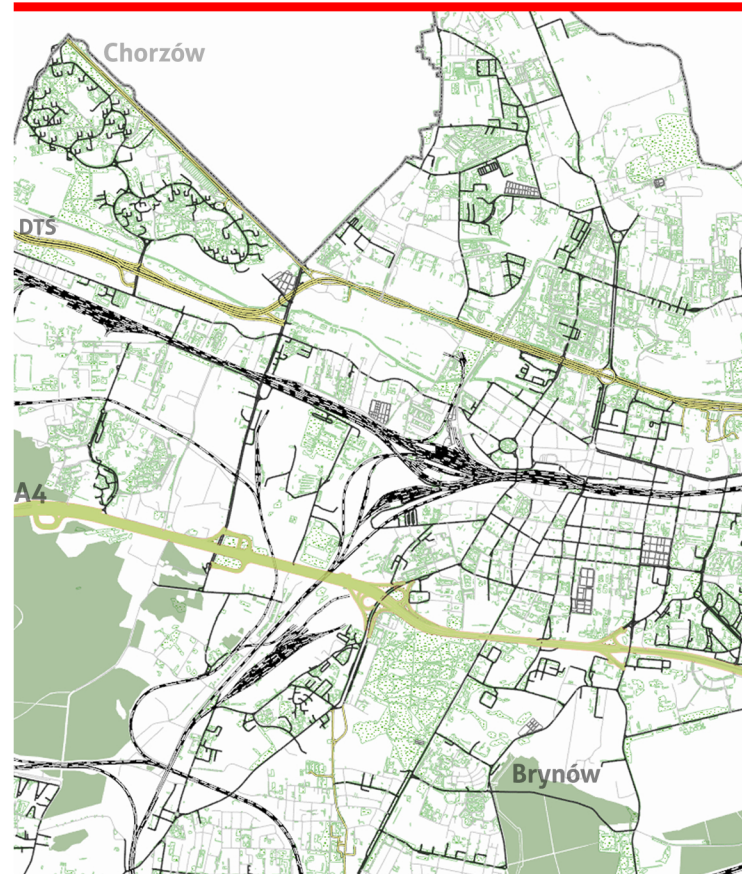

Wypych
budynek eksperymentalny
/system wypychania stropów/
/1961/
os. Tysiąclecia, ul. Mieszka I

rys. 2014 r.

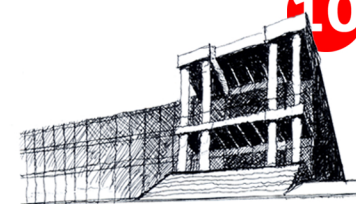
MAPKA:

Szlakiem Architektów Henryk Buszko i Aleksander Franta

Rysunki: Aleksander Franta

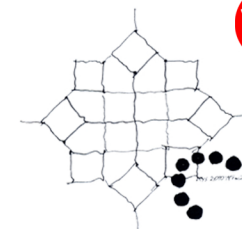
10

Technikum Metalowe
Huty Baildon (obecnie Śląskie
Techniczne Zakłady Naukowe)
/1951/
/arch. arch. Henryk Buszko,
Aleksander Franta, Jerzy Gottfried/
ul. Sokolska 26

rys. 2014 r.

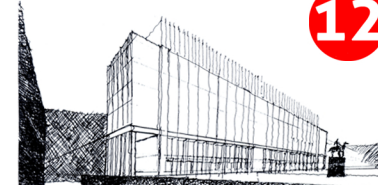
11

Osiedle Walentego Różeńskiego
(tzw. „Gwiazdy”)
/1967-1979/

rys. 2010 r.

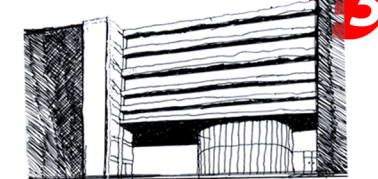
12

Gmach Okręgowej
Rady Związków Zawodowych
(obecnie Urząd Marszałkowski
woj. śląskiego)
/1954/
/arch. arch. Henryk Buszko,
Aleksander Franta, Jerzy Gottfried/
ul. Dąbrowskiego 23

rys. 2014 r.

13

Dom Zdrowia Budowlanych
/1965/
ul. PC 1

rys. 2014 r.

14

Osiedle domków profesorskich na
Ptasim Osiedlu Katowice-Brynów
/1968/
ul. Drozdów

rys. 2014 r.